Centar za autizam Rijeka

Učenik s autizmom u vjeronaučnoj učionici: izazovi i mogućnosti?

Tanja Horvat

Katehetska jesenska škola za vjeroučitelje u posebnim uvjetima odgoja i obrazovanja

16. i 17. listopada, 2026.

Sadržaj

01 Uvod

02 Očekivanja

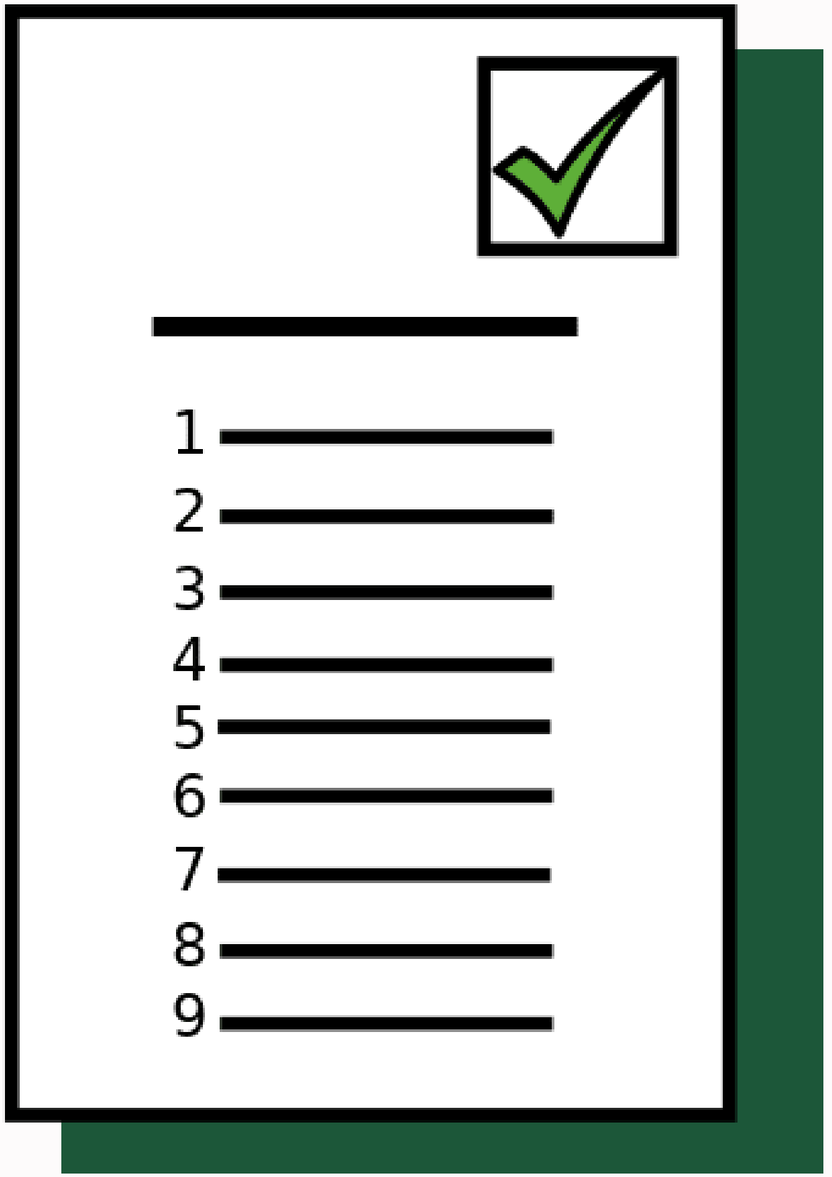
03 Izazovi

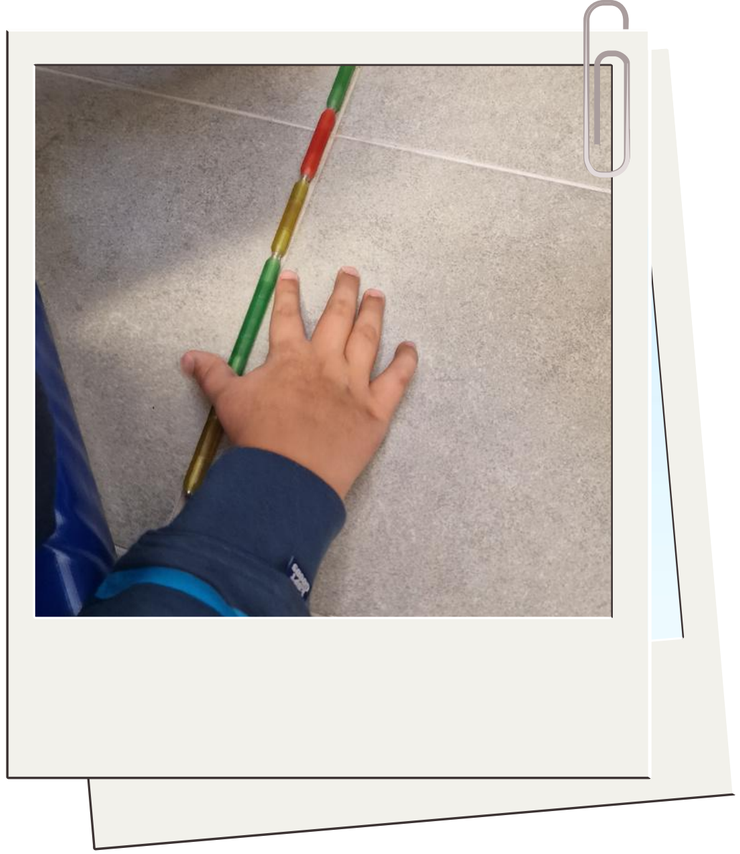
04 Mogućnosti

05 Savladavanje prepreka

06 Radionica

07 Rezultati radionice

Što tražimo
od učenika?

OČEKIVANJA

sjedi mirno

sluša

gleda učitelja

radi u skupini
(čita, piše, odgovara)

razumije,
regulira emocije

moli

Sve ovo očekujemo u samo 45 minuta. Za neke učenike to je jednostavno. Za neke je to maraton.

AUTIZAM

NEURODIVERGENTNOST

neurorazvojno stanje

očituje se u specifičnostima komunikacije i socijalne interakcije, ograničenim i ponavljajućim obrascima ponašanja, interesa i aktivnosti.

prisutne su i razlike u senzornoj obradi podražaja, fleksibilnosti mišljenja, izvršnim funkcijama i načinu usvajanja i obrade informacija.

uvažavanje individualnih sposobnosti, potreba, načina komunikacije i iskustava osoba s autizmom.

Čimbenici koji mogu otežavati sudjelovanje

- Senzorni podražaji
(buka, svjetlo, gužva i drugi podražaji)

- Predvidljivost i promjene
(neočekivani prijelazi i promjene rutine)

- Komunikacija i obrada informacija
(složene upute, apstraktan jezik i nedovoljno vremena za odgovor)

- Socijalne situacije
(neizrečena pravila i zahtjevi zajedničkog rada)

- Regulacija i organizacija aktivnosti
(dugotrajno sjedenje, čekanje i višekoračni zadaci)

Prepreke koje možemo ukloniti u okruženju

- Senzorno okruženje

Smanjiti nepotrebnu buku, vizualne podražaje i gužvu.

- Struktura i predvidljivost

Prikazati raspored, najaviti promjene i jasno označiti prijelaze.

- Jasna komunikacija

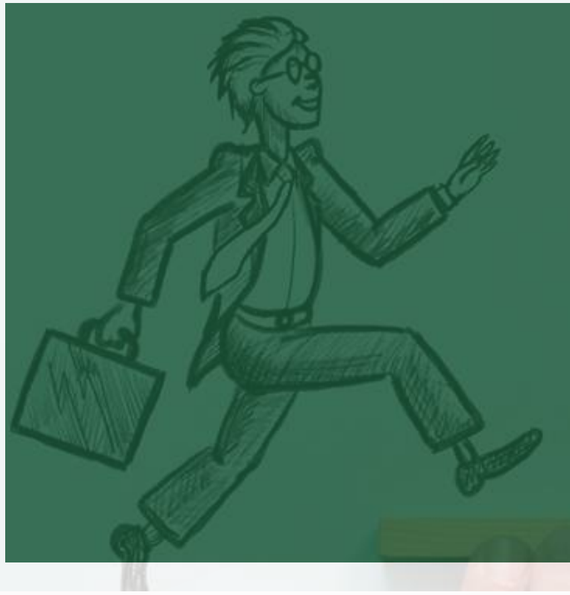
Davati kratke, konkretne upute i osigurati dovoljno vremena za odgovor.

- Pristupačnost sadržaja

Povezati apstraktne pojmove sa slikama, primjerima i konkretnim iskustvima.

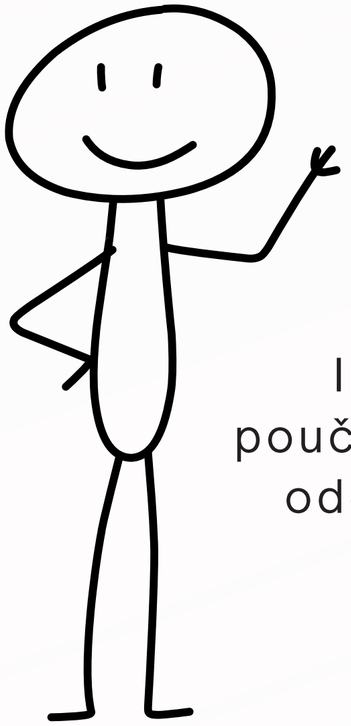
- Fleksibilnost i sudjelovanje

Omogućiti različite načine odgovaranja, primjerenu podršku i mogućnost regulacije.

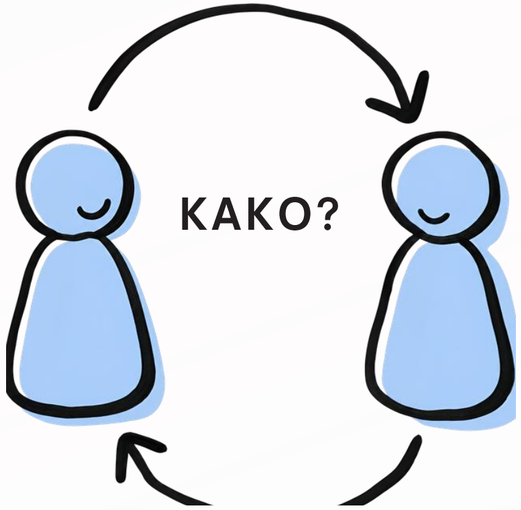
IZAZOVI

Teškoće u sudjelovanju mogu nastati u susretu učenikovih potreba i zahtjeva okruženja

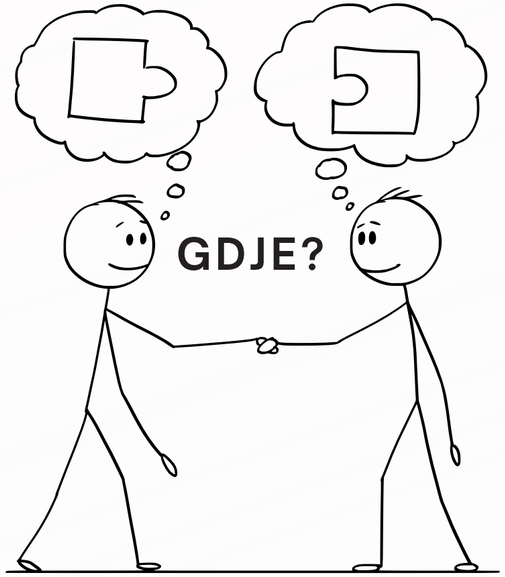

TKO?

Individualizacija poučavanja uz očuvanje odgojno-obrazovnih ciljeva

Komunikacija i aktivno sudjelovanje učenika

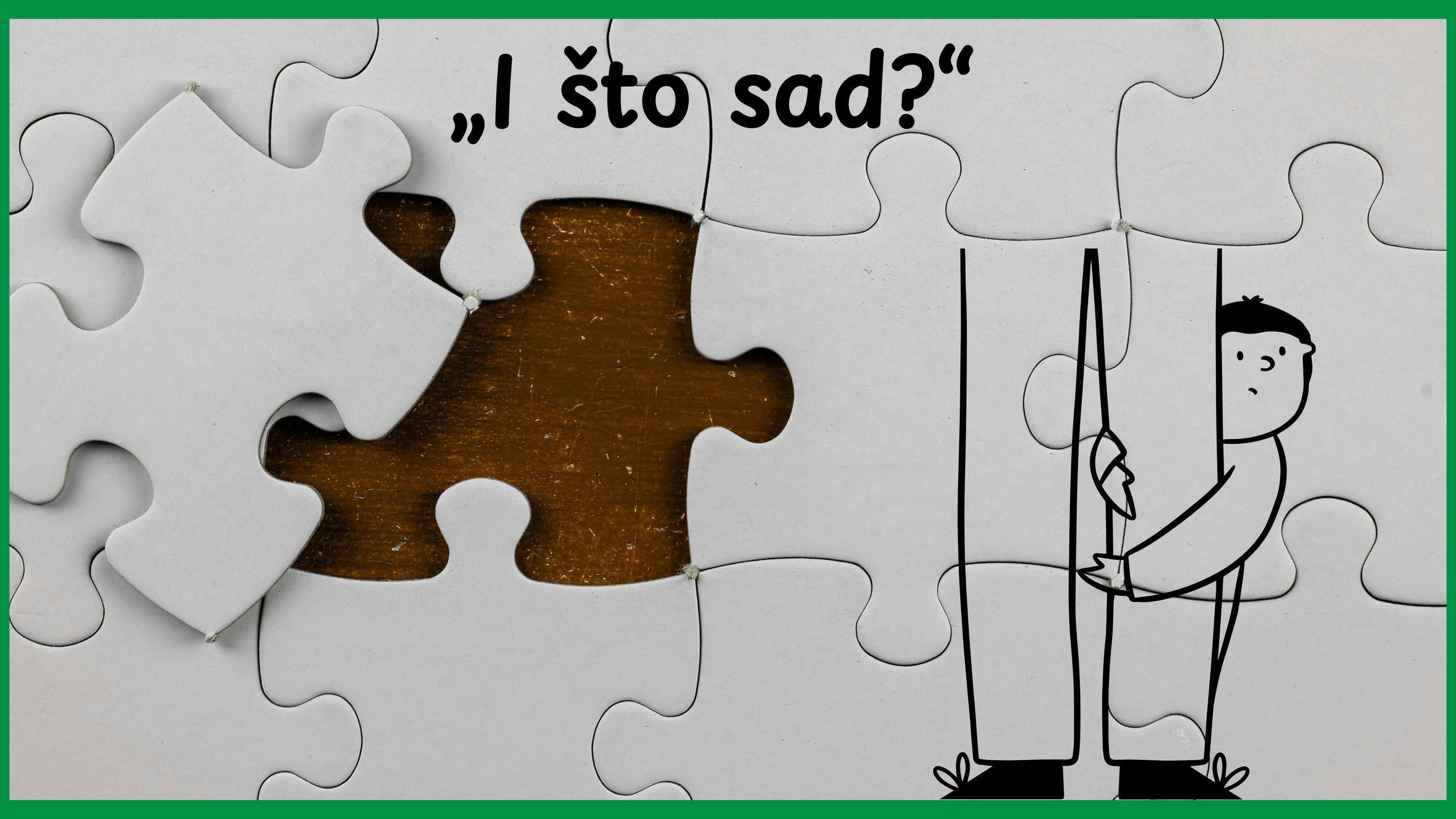

Pristupačnost i razumijevanje vjeronaučnih sadržaja

Slika preuzeta s Interneta

„I što sad?“

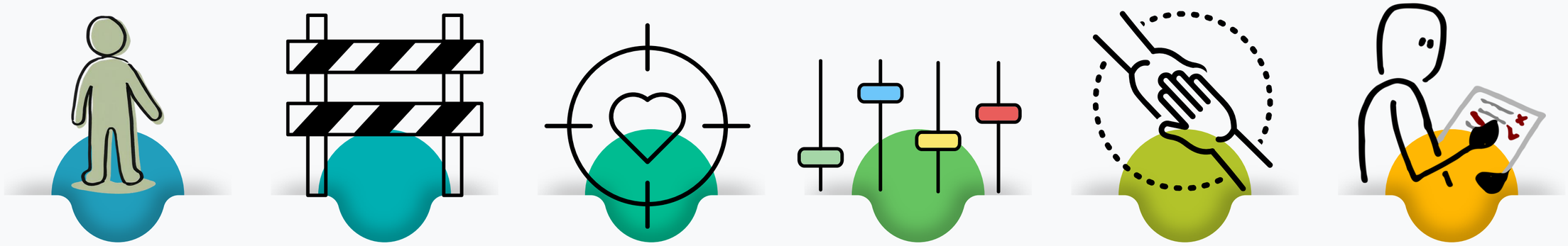

Možda naš najveći izazov nije kako učenika s autizmom uključiti u vjeronauk.

Možda je pitanje: "Jesmo li vjeronauk dovoljno učinili dostupnim da bi učenik u njega mogao ući?"

Naš je cilj pronaći put do učenika kroz nastavu koja uvažava njegove mogućnosti i potrebe.

Kako?

UPOZNAJ UČENIKA

PREPOZNAJ PREPREKU

ODREDI JEZGRU VJERONAUČNOG SADRŽAJA

PRILAGODI PUT

OMOGUĆI SUDJELOVANJE

PREPOZNAJ RAZUMIJEVANJE

PRIMJERENI PROGRAM/KURIKULUM ODGOJA I OBRAZOVANJA: Posebni osnovnoškolski program uz individualizirani pristup	ŠKOLSKA GODINA: 2026. / 2027.
IME I PREZIME UČENIKA: A. D.	DATUM ROĐENJA: —
NASTAVNI PREDMET: Katolički vjeronauk / 2 sata tjedno	VJEROUČITELJ/ICA: T.H.
RAZREDNI ODJEL: 2. razred	RAZREDNIK / STRUČNI SURADNICI: razrednik/ca, stručni suradnik/ca Osobe koje pružaju podršku u nastavi: pomoćnik/ca u nastavi (prema potrebi)

INICIJALNA PROCJENA

1. Komunikacija i jezično razumijevanje

Učenik se izražava uglavnom pojedinačnim riječima i jednostavnim zahtjevima. Razumije kratke, jasne upute povezane s konkretnim aktivnostima, dok višestruke naloge teže prati. Na pitanja o vjerskim sadržajima odgovara uz vizualnu podršku i ponuđene odgovore. Potrebno je poticati funkcionalnu komunikaciju, imenovanje vjerskih pojmova i izražavanje vlastitih potreba tijekom nastave.

2. Kognitivne i vizualne sposobnosti

Učenik prepoznaje i imenuje boje, brojeve, životinje i predmete iz svakodnevnog života. Uspješno uparuje jednake slike i predmete, razvrstava ih prema obilježjima te rješava jednostavne slagalice. Uz slikovni predložak može prepoznati i povezati osnovne pojmove iz vjeronauka, primjerice križ, crkvu, svijeću i Bibliju. Potrebno je koristiti konkretne materijale, fotografije, simbole i više ponavljanja sadržaja.

3. Pažnja, koncentracija i suradnja

Učenik kratkotrajno održava pažnju i koncentraciju te je usmjeren na dobivanje nagrade (brojevi). U struktu
sudjeluje nekoliko minuta, nakon čega mu je potreban dodatni poticaj za nastavak rada. Bolje surađuje uz jas
zadatke, neposredno potkrepljenje i vizualni prikaz redoslijeda aktivnosti.

4. Usvajanje vjerskih sadržaja

Učenik lakše usvaja sadržaje koji su predstavljeni vizualno, konkretno i kroz iskustvo. U oglednom provjeri
crkvu, osnovne likove na fotografijama te povezati pojedine slike s poznatim biblijskim događajima uz pom
Prepoznavanje i razumijevanje vjerskih pojmova potrebno je sustavno razvijati kroz slikovne materijale, krat
praktične aktivnosti i ponavljanje. Usvojeno znanje provjerava se pokazivanjem, uparivanjem i odabirom sli

Inicijalna procjena

polazište za prepoznavanje potencijala i planiranje nastave u kojoj učenik može razumjeti, komunicirati, sudjelovati i napredovati

verbalnim odgovorima.

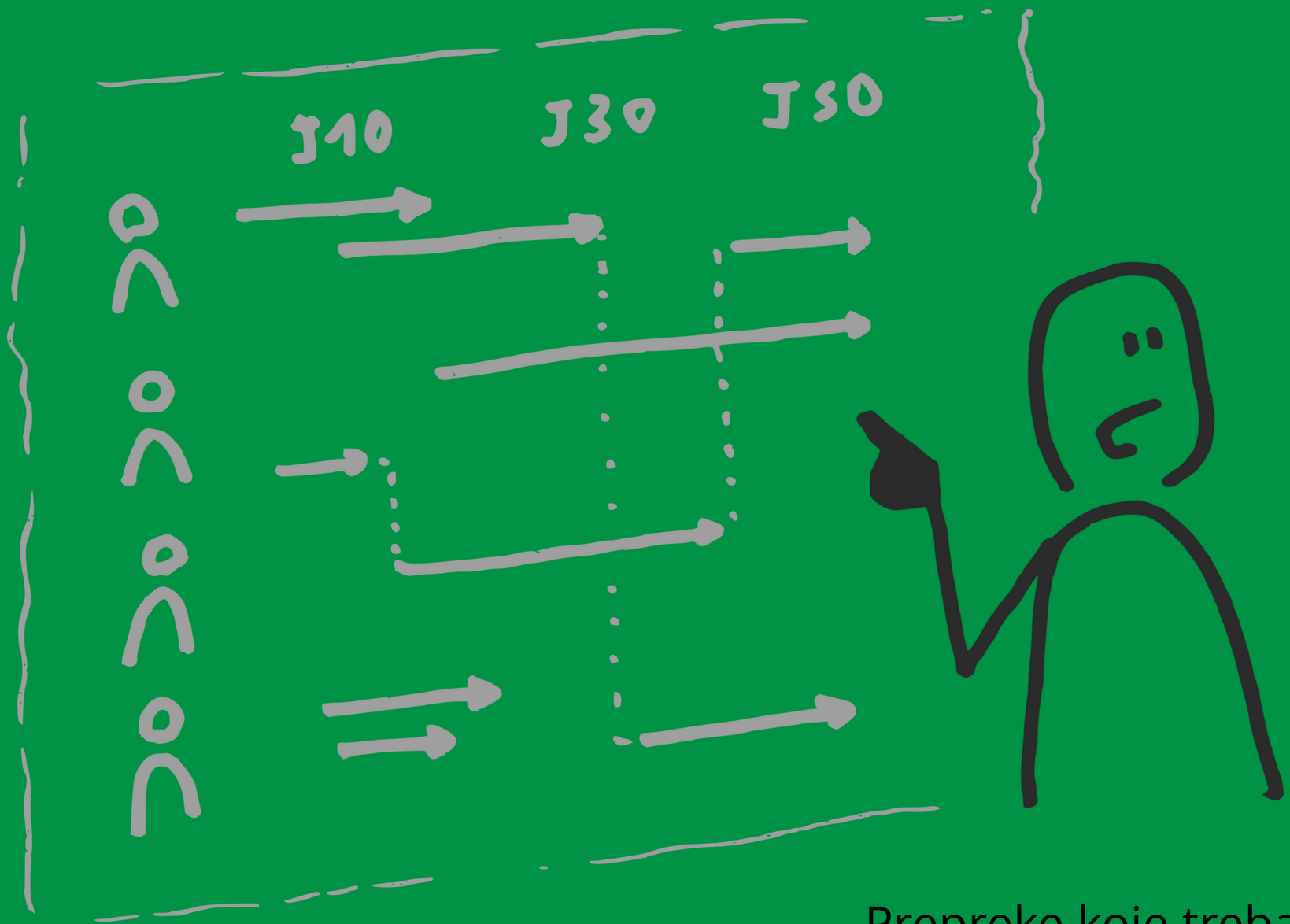
5. Socijalne i emocionalne vještine

Učenik ostvaruje kontakt očima, ali rijetko samoinicijativno započinje interakciju s vršnjacima. Pozdrave koristi uz poticaj, a u situacijama frustracije može pokazivati otpor i nezadovoljstvo. Uglavnom je to glasnim negodovanjem. Nema izraženu auto/agresiju. Tijekom vjeronauka potrebno je poticati sudjelovanje u zajedničkim aktivnostima, čekanje na red, dijeljenje i pospremanje materijala, i razvoj primjerenih načina izražavanja emocija. Sadržaji o prijateljstvu, pomaganju, obrađivati pomoću konkretnih životnih situacija i socijalnih priča.

6. Samostalnost, motorika i sudjelovanje u aktivnostima

Učenik je uglavnom samostalan u svakodnevnim aktivnostima. Fina i gruba motorika uglavnom su razvijene, što omogućuje sudjelovanje u likovnim i manipulativnim zadatcima. Može izrađivati jednostavne vjerske simbole, lijepiti slike i slagati vizualne prikaze uz povremenu pomoć. Učeniku je potrebna podrška pri organizaciji pribora, dovršavanju zadataka i prijelazu s jedne aktivnosti na drugu.

7. Vjerska praksa: Učenik je primio sakrament krštenja te ga je potrebno pripremati za Prvu pričest. Nije poznato prakticiranje vjere u obitelji i župi. Za vrijeme boravka u crkvi rado promatra interijer i sluša jeku vlastitog glasa. Češće se diže s mjesta i prolazi crkvenim prostorom. Znak križa uspješno napravi pri ulasku u crkvu, no samo na uputu.

Prepreke koje treba zaobići!

ODREDI JEZGRU VJERONAUČNOG SADRŽAJA

veljača	**ISUS – UČITELJ**	37./ 38. 39./ 40. 41./ 42.	Priča o milosrdnom Samarijancu Trebamo jedni druge I ja sam Isusov učenik	PP OŠ KV C.2.1. Učenik povezuje vrijednosti prijateljstva, pomaganja i opraštanja sa životnim situacijama.	osr A.1.3. Razvija svoje potencijale. osr B.1.1. Prepoznaje i uvažava potrebe i osjećaje drugih.

ISTI CILJ -

DRUGAČIJI PUT

3

Učenik prepoznaje situaciju pomaganja među dvije ponuđene slike.

Učenik uz primjerenu podršku izvodi jednostavnu radnju pomaganja.

Učenik prepoznaje situacije u kojima pomaže drugima.

Učenik uz podršku povezuje sebe s porukom: „Ja pomažem drugima, ja sam Isusov učenik.”

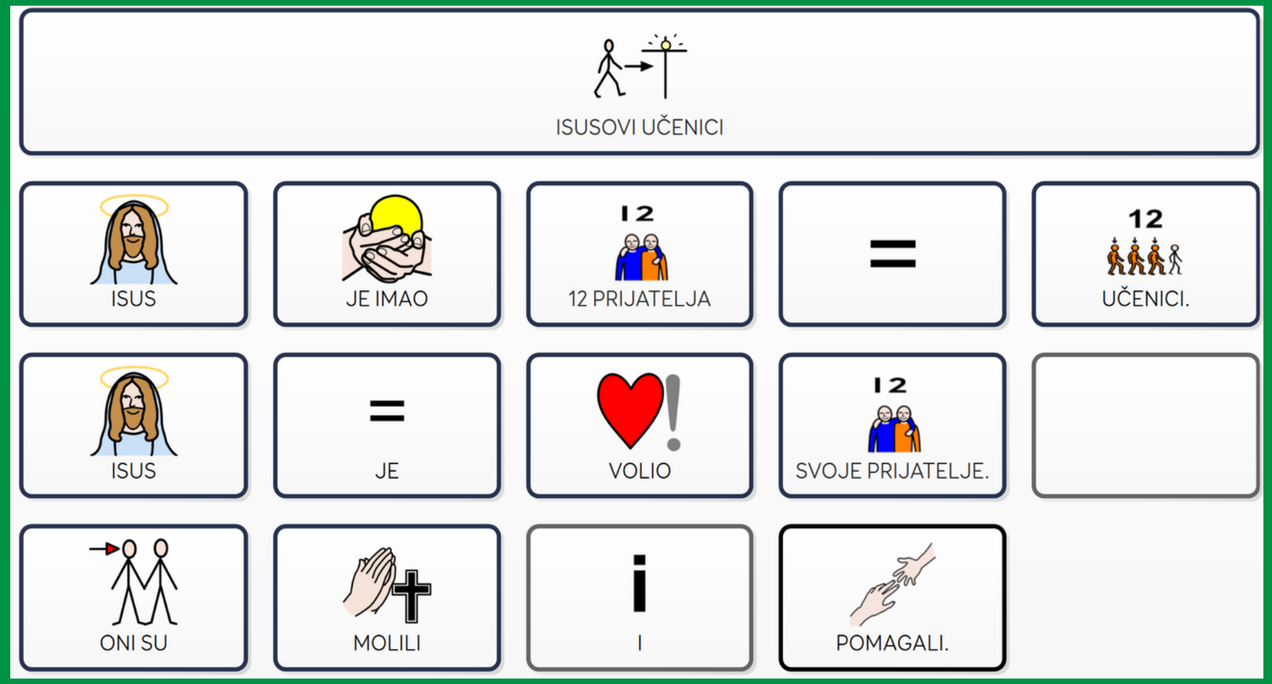
Što se događa kada sadržaj postane apstraktan ?

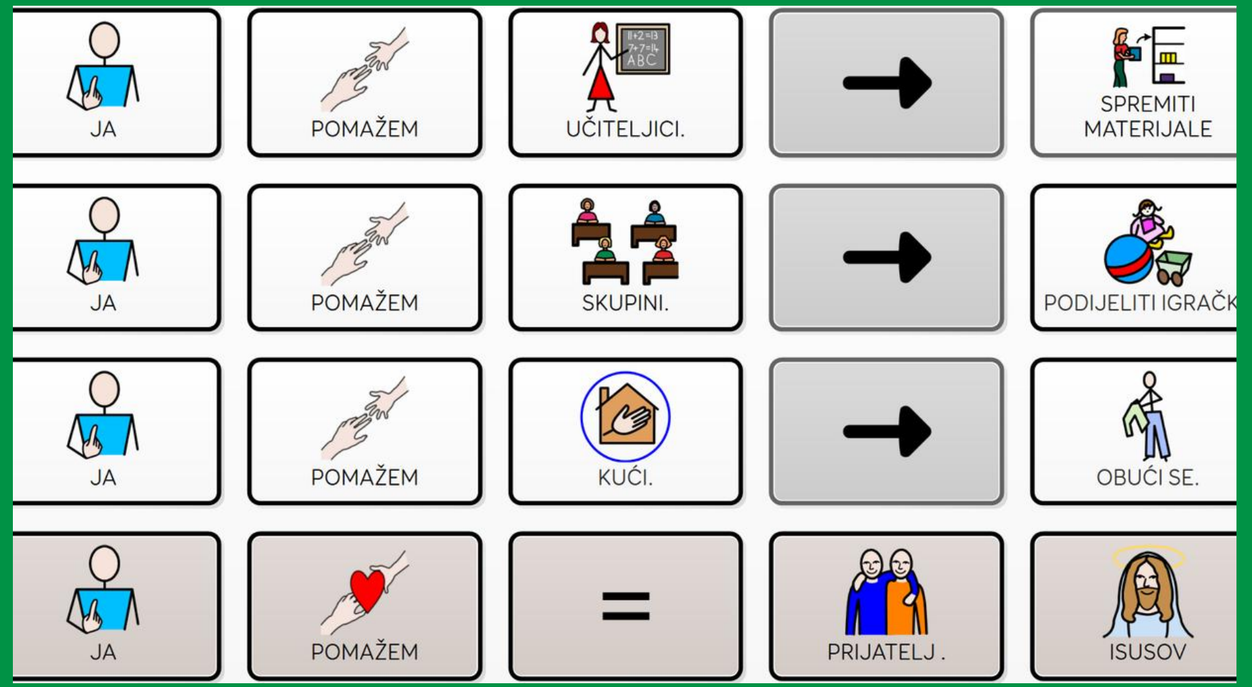

PRILAGODI PUT

4

PRILAGODI PUT

Izrađeno uz pomoć Grid-a

OMOGUĆI SUDJELOVANJE

- uklanjanje prepreka koja učeniku onemogućuje pristup sadržaju
- korištenje metoda i principa rada s osobama s autizmom
- odgovarajuća podrška

5

RADIM NA...	ZALIJEPI ILI NACRTAJ SRCE KAD POMOGNEŠ. BRAVO !
	POMAŽEM PRIJATELJU
	POSPREMAM STVARI
	SPREMAM MATERIJALE
	DIJELIM IGRAČKE
	OBLAČIM SE

JA POMAŽEM = JA ISUSOV UČENIK.

Izrađeno uz pomoć Grid-a

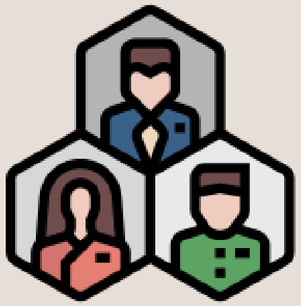
PREPOZNAJ RAZUMIJEVANJE

- **pokazati razumijevanje govorom, izborom slike, gestom, komunikacijskim pomagalom ili radnjom.**
- **samostalan usmeni odgovor nije jedini dokaz razumijevanja.**

- vrednovanje

Radionica

1.

2.

3.

HVALA NA PAŽNJI!

